

מסורת הש"ם

גמ' (6) [זכמים לו.] 3) מוספתא דזכמים פ"ב (שחרית אמר לו כשר צהרים כי מנחה כי ערבית א"ל כשר אלא שר"א כ"ל וכו"ה כמספתא) 7) מאי הא מפני הא אגן. 5"ק 8) פסול כס"י 1) [לקמן כ.] **רש"י** ז) י"א וסנני 8) בשמן וכגון 5"ק ט) י"א וצליקה 1) דלמחר אפייתן פותמן וקומן שנאמר כי כגון מרחשת ומאפה כי 5"ק 11) [העומר] **תוס'** 12) ללכול מאימורים 13) גזור 5"ק 14) לרבי 5"ק 15) והא קא מחשב כי 5"ק 16) מאכילת מוצא לאכילת אדם כי 5"ק 17) נמי שמואל 5"ק 18) [לפנינו שם לא נזכר ומלא אלא כך חתא שם הניף והניש קמן והקטיר גם בגמרא שם שםפרש השנה גם בשנה שנמשניות גם ככ"מ כפ"ג דין טו מה' קוטה אשר העמיק המשנה והגמרא לא נזכר מדין מליטה ורלחתי שגם בסנהדרין פז: ד"ה המולת וכו' העמיק מוס' הניף והניש קמן ומלא והקטיר ע"ש א"כ נראה לשיטת דגרסאם היה כך בסדר המשנה דמוטה יט. וגם בגמ' דסס]

הגהות הב"ח

(6) **גמ'** ור' אלעזר פוסל אתניה כ"ל וזכית פסול נמחק: (3) **רש"י** ד"ה לא הניש וכו' כשעמא כס"ד ואח"כ מ"ה פתים מרובות פתיות לאחר:

הגהות

גמ' צהבו פניו של יוסף הבבלי אמר לו ר"א יוסף כמדומה כי אמר לו יוסף רבי כי זלגו עיניו של ר"א בן שמוע דמעות. כ"ל: (יטפ"ד)

אלא מאי כשר לרבען ור"א פוסל אתניה איה מאי הא וכו'. כ"ל כ"ל:

רש"י ד"ה אלא מאי. אתניה הא אגן נמי בדבדי כי מתנינ כי יהודה. כ"ל:

תוס' ד"ה גזירה מוקצת דברי. ואית לבזול אבאי מורדים וכו'. י"ב ח"י אמלי מוריס ט"ס וז"ל ללכול מאימורי ליגזור כ"ל: (משק שלמה)

ד"ה אלא. לפי מסקנא כי פיגור לר' אליעזר. כ"ל: (רש"ש)

אבל בהגך בו: בין לר' אליעזר. כ"ל: (רש"ש)

תורה אור

גמ' א) מה אהבתי תורתך קד' היום היא שיתתי:

(תלס קט, ט.)

רש"י ב) אם על תורה יקריבנו ויקריב על יבח התורה חלות מצות כדלית בשמן ויקריב מצות משהים בשמן וסלת מרובת חלת כדלית בשמן:

(ויקרא ג, יט)

ג) פחות אתה פתים ויצחק ע"ה שמן מנחה הוא:

(ויקרא ב, ו)

הקומץ רבה

ור' יהודה סבר. בשמיה הוא דפליגי רבנן משום דחישב במידי דלאו אורחיה אכל בלהניח דצרי הכל פסולה: גזירה. דמחשב להניח מקצת דמו אטו כל דמו וכל דמו פסולא דאורייתא הוא כדמפרש במסכת זכמים כפ' כל הפסולין (דף לו.) תרי קראי כתיבי צונתר כו':

למצות מדות. לידע מיניו תלמודיי ולשאל ספיקותיי: **למצות מדותיו**. ללמד ולמנוח מה שר' אלעזר חכם ממני: והיה **חביב**. יוסף לרבי אלעזר 1)וספרו בהלכות עד שהגיעו להלכה אחת של זכמים לשון אחר והיה חביב ליוסף כל מה שרבי אלעזר מלמדו עד שהגיעו להלכה אחת: **צהבו פניו**. מחמת שמחה: **שלא כיוונונו שמועתינו**. כלומר דלא סליק לך אליצא דהילכתא כל דאמרי לך עד השתא: 1) **רבי הן**. כוונת וכוונת אלא משום הכי זהו פני השתא שר' יהודה פסול שנה לי: **ולא מצאתי**. והייתי מתחירא שמה כשחתי: **הא מפני**. הא משמע לשון טעם כלומר הרי מפני שרבי יהודה בנו של רבי אילעאי ורבי אילעאי תלמידו של רבי אליעזר כדאמר' במסכת סוכה צפרק הישן (דף כו.): מעשה צרבי אילעאי שהלך להקביל פני ר' אליעזר כו': **שנה לך משנת רבי אליעזר**. ולא שהלכה כן אלא חביה היתה עליו ושנאה לך: **ואי סלקא דעתך רבי יהודה דברי הבל 6)** **פסולה אתנייה**. לרבי יוסף הבצלי מאי החזרת לי אצידה הא לא אמר ר' אלעזר בן שמוע כר' יהודה וקשיא למאן דאמר לעיל ר' יהודה סבר להניח דצרי הכל פסולין: **אלא מאי**. אתנייה ר' יהודה כשר לרבנן וכו' אליעזר פוסל א"כ מאי הא מפני דמשמע מפני שחביבה עליו שנאה ולא שהלכה כן היא הא אן נמי 12) דברי ר"א בן שמוע פלוגתא מתנינ לר' יהודה (בזכמים דף לו.): **מתני'** **לא יצק**. היינו יציקה אחרונה דבמחילה נותן שמן צכלי ואח"כ קולת 13) וצולל וחזר ויוצק שמן והכי מפרש כפ' אלו מנחות נקמלות (דף עד.): 14) **(לא יצק) לא בלל מ**בשר. וכגון שנתן כל הלוג צמתן הראשון שהוא קודם לעשייתה 15)דאי חיסר שמנה אמרו כפ' קמא (לעיל דף יא.). פסולה: **לא פתת**. 16)שנאמר פתות אותה פתים וכו"ג דבמנחת מנחת הוא דכתיב ה"ה לכל המנחות הנאפות מחילה כגון מנחת ומרחשת ומאפה שכולן צאות עשר עשר ומליה לפותמן כולן ואח"כ קומץ וזה אם לא

פתת אלא כדי קמליה כשר כדאמרין באלו מנחות (לקמן דף עה.): **לא הניף**. צמנחת 16) (חוטא) וקנאות דטעונות תנופה צפרק כל המנחות (שם דף סא.). **לא הגיש**. בקרן דרומית מערבית כדמפרש בשמעתא17): 18) **פתתה**. לאחר אפייתן פותמן וקומן כדמפרש באלו מנחות (שם דף עה.) ופתתן 19) מרצות גדולות יותר מדין המפורש באלו מנחות נקמלות (שם דף עה.): מנחת ישראל כופל אחד לשנים ושנים לד': **ולא משהן**. אותן הטעונות משיחה כדכתיב ורקיקי מלות משוחים בשמן (ויקרא י1) 12): **גמ'** **עבובא בתיב בה**. דהא 13) נאמר יציקה צמנחת הסולת ושנית צמנחת מצחת ואמרין לקמן (דף יט.): כל מקום 14) שהחזיר ושנה הכחוצ צמורת מנחה אינו אלא לעכב אי נמי דכתיב (ויקרא ב3) 15) ויצקת עליה שמן מנחה היא היא מנחה ולא שלא יצק מנחה דכל היא עיכובא ואלף עב גז דדרשינן ליה באלו מנחות (לקמן דף עה.) למעוטי מנחת מאפה מיציקה שמעינן נמי עיכובא מיניה: והתנן

פרק שלישי

מנחות

ית.

גזירה מוקצת דמו בו. תימה בלשחות מדמו נמי נגזר אטו כל דמו וי"ל לשחות כל דמו נמי לא משממע שלא יעשה וציקה כלל אלא אחר וציקתה ישמה וא"ת 1)ללכול אמאי מודים ליגזור אטו כל אימורים דהוי פסולא דאורייתא וי"ל דההיא נמי אפשר בצאילה לאחר שהעלן ומשלה בהן האור שאינם אלא זלוין צעלמא ולא דמי להניח דמשמע שלא יעשה וציקה כלל ועוד באימורים לא מיפסיל ויצחא אס לא הוקטרו ומיהו צעל מנת להניח אימורין למחר או להזליס למזן היה פוסל ר' יהודה כדמתן בזכמים צפרק כל הפסולין (דף לה.): ושמה טעמא משום דגור להניח כל האימורים אטו להניח כל דמו:

עד אחת. צמגילת סמרים דרבינו נסים גריס עד לאחת פירוש עד מלד כדמתרגמינן מלד למחר וי"מ עד אחת עד הנפש שנקראת 2) יחידה והשתא משמע כהא שרבי למד הרבה מרבי אלעזר בן שמוע וקשה דצקוף הערל 3)צמות ד' פד.) אמר רבי כשהלכתי 6) למצות מדותי אצל ר' אלעזר בן שמוע ואמרי לה למצות מדותיו של ר' אלעזר בן שמוע מצאתי יוסף 7)הבבלי יושב לפניו והיה חביב לו ביותר עד 8) לאחת אמר לו רבי השוחט את הזבח להניח מדמו למחר מהו 9)אמר לו כשר ערבית אמר לו כשר שחרית אמר לו כשר צהרים אמר לו כשר מנחה אמר לו כשר אלא שר' אליעזר פוסל צהבו פניו של יוסף הבבלי אמר לו יוסף כמדומה אני שלא כיוונונו שמועתינו עד עתה אמר לו 10) רבי הן אלא שר' יהודה פסול שנה לי וחזרתו על כל תלמידיו ובקשתי לי חבר ולא מצאתי עכשיו ששנית לי פסול החזרת לי אבידתי זלגו עיניו דמעות של רבי אלעזר בן שמוע אמר אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבין עליכם ביותר קרא עליו המקרא הזה 11)מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי וגו' הא מפני שר' יהודה בנו של ר' אלעאי ורבי אלעאי תלמידו של ר' אליעזר 12) לפיכך שנה לך משנת רבי אליעזר ואי סלקא דעתך דברי הכל פסול אתנייה מאי החזרת לי 13) אבידתי איהו פלוגתא קאמר ליה אלא מאי כשר ור' אליעזר 14) פסול אתנייה אי הכי מאי הא מפני 15) (פלוגתא) אגן נמי פלוגתא קא מתנינן אלא לעולם דברי הכל פסול אתנייה ובאי החזרת לי אבידתי 16) דהדר ליה מהיא שום 17)פסולות בעולם: **מתני'** **לא יצק לא בלל ולא פתת ולא מלח ולא הניף לא הגיש או שפתתן פתים מרובות ולא משוחן כשירה: גמ'** **מאי לא יצק** אילימא לא יצק כלל עיכובא 18) כתב בה אלא לא יצק 19)כהן אלא זר אי הכי לא בלל נמי לא בלל כהן אלא זר הא לא בלל כלל פסולה והתנן

לא דקדק בסדר דתנופה קודמת למליחה כדנתיא 20)אטורה (דף יט.) והניף והגיש קמן ומלח והקטיר ועוד אמרינן בגמרא לקמן (דף כ.) דאין לומר לא מלח כהן אלא זר וכי תעלה על דעתך שזר קרב אלא מזבח והיינו משום שהימה המליחה אחר תנופה והגשה:

כי

משיחה כדכתיב ורקיקי מלות משוחים 21)אח"כ מלח ולא הניף ולא הגיש. וציקה קמן ומלח והקטיר ועוד אמרינן בגמרא לקמן (דף יט.): כל מקום 22)אח"כ מלח כהן אלא זר וכי תעלה על דעתך שזר קרב אלא מנחת מאפה מיציקה שמעינן נמי עיכובא מיניה: והתנן

מסכת מקואות

פרק ו' משנה ב'

דלי שהוא מלא בלים והטבילין, הרי אלו טהורים, ואם לא טביל, אין הפנים מערבין עד שיהיו מערבין בשפופרת הזוד:

עין משפט ור מוצה

ד א מיי פייג מהל' מעה"ק היל"א:

פניני רש"י

שאל הנידו למחר שפפול. דסס נפסל כשקיעת חמה: (זכמים לו.)

שיטה מקובצת

6) למצת מדותיו כי למצת מדותיו: 7) עד אחת: 8) אבידתי איהו נמי פלוגתא: 9) כפי פלוגתא: 10) אבידתי דאחריו: 11) שפתת, פירש"י דלאחר אפייתן כי משמע מתוך פי דאין פתיתה במנחת סולת כי אם במנחות הנאפות כמו מחבת או מרחשת וכן פי' בחומש וליקמן משמע דכולן באות חלות אלא שהמנחת סולת היתה נקבעת קודם אפיה ומ"ס בבבלי חיתה פתיתה: 12) עיכובא כתיב: 13) הן ר' דברי הכל פסול אהנייה ליוסף הבבלי מאי החזרת לי אבידתי אה. אות ה' ותיבת לר' נמחק: 14) פסול: איהו נמי. ר' אלעזר בן שמוע: פלוגתא קאמר ליה. כשאר התלמידים שלא הורו ליוסף הבבלי דרביי הכל פסול: 15) גמ' דלברי: 16) סולת. וחזרו ויוצק שמן וכולל: 17) לא יצק לא: 18) מהיר' שפתתה: 19) ופתתן פתים מרובות: 20) דהא נאמרה יציקה בויקרא במנחת: 21) מקום שחזר ושנה במנחה אע"א לעכב ל"א דכתיב והשאר נמחק: 22) יחידה. ופי' זה לא נחזרא לרבינו ניסים דאי"כ הוה ליה למימר כאחת ולא עד אחת והוא גריס עד לאחת פי' עד מאר וחזרוי בבחיים בפרק השוחט הנפסל בחוטפתא אמר רבי פנח אחת היינו 23)ושבים' לפני ר' אלעזר והיה יושב לפניו אסי הבבלי והיה חביב לו עד לאחת. קצותי: 24) לא יצק לא בלל. ג' מתנות שמן וזו שם אחד מתן שמן קודם הסולת ואח"כ נתן שמן וכלל וזהו בלילה ואח"כ ניתנת שמן שלישית ושמה יציקה ולא דקדק לשנות כסדר שהרי בלילה קודם יציקה וכן לא מלח: